

UN
ENTRESÒL TERCERA

Dijous, catorze de febrer del 2008

El va veure, des del carrer, a través de la finestra del bar. Jugava a cartes amb tres avis més, envoltats per altres que feien d'espectadors. El va reconèixer de seguida malgrat que els cabells se li havien tornat blancs i s'havia deixat barba. Era l'ànima del bar, reia i feia riure, cada mà de cartes acompanyat de comentaris que els altres celebraven. De tant en tant, però, deixava anar queixes violentes amanides de tos. Seguia sent el mateix malparit de sempre.

Tot allò li ressonava a la boca de l'estómac a en Balasch. Els acudits, les queixes, els crits li continuaven sent familiars vint-i-cinc anys després i, lentament, prenia consciència d'un altre Balasch, un de petit i pretèrit, que es lamentava i s'encongia dins seu. Però feia temps que havia vençut la por als violents i li ho volia deixar clar. Tanmateix, la veueta dins seu l'insistia que marxés.

—Antoni! Vols que em tanquin el bar o què? —va cridar l'amo en veure l'ancià com encenia una cigarreta.

L'home, malaltissament eixut, es va posar dret amb cara de fàstic, va trepitjar la cigarreta i va marxar cap al lavabo, renegant en veu baixa.

—Mira, nen —li havia dit l'oncle uns dies abans—, has de parlar amb ell. T'hi has de posar davant, l'has de perdonar.

—Ni de conya! Veus massa vídeos de terapeutes.

—El teu pare és com és, en gran mesura, per la vida que

ha tingut. Tu ets com ets, pel que has viscut. Tens mala llet, com ell. Encara que no ho vulguis, en algunes coses sou clavats.

I allà es trobava, al barri del Fondo de Santa Coloma, on havia jugat, estudiat i crescut. On havia patit de valent durant molt de temps fins que la mare, ell i la petita Clara havien fugit d'aquell home amb qui es volia enfrontar.

Va seure a la barra, va demanar una cervesa i va pagar. Mentre esperava que tornés el pare, acompanyant cada glop, la veueta dins seu insistia, com un mantra, que volia marxar.

Va sonar el mòbil i, en veure qui trucava, va sortir al carrer per respondre. El reclamaven la sergent Ros i una dona jove morta a l'Eixample.

Des del carrer, va veure que tornava a la taula i engegava a dida l'amo del bar que li recriminava haver fumat al lavabo. Va decidir deixar-ho estar, de moment. Va desplaçar amb energia el seu cos alt, prim i atlètic fins al cotxe de servei que havia manllevat de comissaria. Va engegar el motor, va posar en marxa la sirena i el petit poruc que habitava dins seu ho va agrair. En Pasqual Balasch va abandonar a tota velocitat el barri del Fondo embolcallat d'inseguretats que li venien de lluny.

Eren dos quarts de vuit de la tarda que aparcava en un xamfrà de l'Eixample dret, a la frontera amb el barri de Gràcia. El fred el va empènyer a ajustar-se la bufanda i l'abric. Es va acreditar davant d'un policia d'uniforme que el va deixar passar per la porta de fusta noble i vidres multicolors. Un cop a dins, va veure un ascensor de ferro recargolat i fusta brillant, grans escales de marbre i parets pintades amb roses, blaus cel i verds aigua.

—Pasqual! —va cridar en Rafael Ramírez, agent d'homicidis i deu anys més jove que ell, mentre baixava per les escales amb una llibreta a les mans, vestit amb abric llarg, americana i corbata.

Un cop avall, li va demanar que el seguís per un camí que va trobar poc usual. Darrere l'ascensor hi havia un passadís estret i fosc que portava al pati interior de l'illa; després calia pujar, a l'aire lliure, per una escala metàl·lica vella que va suposar que al seu dia devia ser l'escala del servei.

—La sergent? —va demanar mentre pujava els esglaons de dos en dos.

—És a dalt.

Va arribar a l'entresòl i es va detenir uns segons a observar el pati. El que havia estat la balconada interior d'un pis immens havia esdevingut, víctima de l'esmicolament especulatiu, via de pas per accedir a minúsculs apartaments. Al pati de l'illa, recuperat com a jardí públic, hi destacava un cocoter que s'alçava fins als primers pisos. Semblava voler esbrinar les intimitats d'uns veïns que, al seu torn, poblaven finestres i balcons tafanejant sense pudor les anades i vingudes dels policies. A la porta d'entrada de l'entresòl tercera, una antiga sortida al balcó reconvertida, és on l'esperava en Rafa.

Va llençar una mirada dins del pis i va veure els agents de la Científica.

—Qui és la víctima?

—Verònica Prats, nascuda a Barcelona el dos d'agost del 75 —va respondre en Rafa mirant la llibreta de notes—. Segons el DNI, resident al carrer Llibertat, 53 bis.

—Qui l'ha trobada?

—En Salvador Tort, de l'entresòl vuitena. Es veu que en veure la porta oberta, va treure el cap per saludar la Verònica i va veure algú al fons a l'habitació. L'home, d'uns quaranta-i-escaig, estava quiet davant del llit i semblava que murmurava alguna cosa. De sobte es va adonar que en Tort l'observava i va sortir amb precipitació. Quan passava per la porta va dir, segons el testimoni amb un marcat accent sud-americà, «es culpa mía» i va marxar corrents. Això va ser cap a dos quarts de set.

—El podrà reconèixer?

—Diu que sí. L'he enviat a comissaria a fer el retrat robot.

—Alguna cosa més?

—Segons el veí, no feia ni dos mesos que era aquí. Una veïna diu que va veure, en sortir de l'ascensor, un tipus ben vestit amb abric llarg que venia cap al pis però no li va veure la cara. Eren prop de les sis de la tarda.

La Montse Martí, cap de la científica, s'hi va acostar.

—Com ho porteu? —va demanar en Balasch.

—Passa, no hi ha massa merder. L'Ester és a dins.

Va saludar amb la mà a la sergent Ester Ros, quaranta-i-escaig, vestit jaqueta, mitja melena i somriure amable.

—Jo me'n torno a entrevistar veïns —va dir en Rafa.

En Balasch es va posar peücs i guants i va entrar amb cura.

El pis era una successió lineal de cambres sense passadís. Començava per un rebedor esdevingut cuina amb prou espai per a quatre fogons alimentats per gas butà, un frigorífic i quatre armaris petits de fusta amb frontisses que començaven a patir d'Alzheimer metàl·lic. Els aliments frescos, pocs, miraven d'escapar de la data de caducitat dins d'una nevera de mig metre d'alçada. A terra, petits fragments de vidre semblaven indicar el mètode d'entrada de l'assaltant. Dins la galleda de les escombraries hi havia fragments d'un gerro de ceràmica blanca i blava, alguns tacats de vermell.

—És sang —va afegir la Montse.

No li va caldre fer més de dues passes per envair el menjador, on una taula rodona amb quatre cadires fagocitava un espai embolicat amb paper pintat de flors. A la taula hi havia una bossa de plàstic amb queviures i una bossa de mà abandonades. El televisor, petit, de color verd poma i amb antena de banyes, ocupava una posició prestada a una cantonada del bufet vell i solemne.

Només una foto, d'una adolescent somrient abraçada a una dona més gran, aportava una mica de color a aquell espai decorat en temps de blanc i negre. A l'altra banda del menjador, en un racó, la porta del bany s'esmunyia de la vista, presagiant la menudesa de l'excusat.

—Pasqual —va saludar la sergent per, de seguida, dirigir-se a la cap de la científica—. Montse, fes-nos cinc cèntims.

—Les restes de vidres trencats a la porta farien pensar en un robatori si no fos perquè no s'han endut ni diners ni el mòbil.

—Trucades recents? —va demanar en Balasch.

La Montse va mostrar, com a resposta, una bossa de plàstic que contenia un telèfon visiblement trencat.

—Empremtes?

—Encara no hem acabat, però crida l'atenció que no n'hi hagi ni al pany de la porta principal, ni al sofà, ni al telèfon.

Va allargar el braç cap al bufet i, demanant permís amb la mirada, va agafar una llibreta d'espiral. A la portada va llegir-li «Història de l'Art» i contenia el que semblaven apunts de classe, tot escrit amb lletra clara de diferents colors. Entre les espirals hi havia restes de paper. Va mirar de biaix els fulls en blanc i en va trobar un on va veure la marca d'haver-hi escrit a sobre.

—Què hi ha? —va demanar la Montse.

—No n'estic segur. Tu diries que aquí dalt s'ha escrit «Se-nyor jutge»?

La Montse va assentir amb un somriure als llavis i en va prendre nota.

El dormitori era l'única cambra amb unes dimensions acollidores: s'hi encabien sense estretors un llit de matrimoni amb capçal de fusta, un armari modern i dues tauletes de nit a joc. Li va semblar que aquell espai sense finestres donava un trist sentit al pis sencer: un cau per amagar-se dels perills del món exterior, un lloc de pas on guarir les ferides fins a poder tornar a la vida amb forces

renovades. Però aquella estació de trànsit havia esdevingut final de línia per a la dona jove morta a sobre del llit.

El cos estava col·locat d'una forma tan equilibrada que semblava antinatural. Era a la meitat del llit més propera a la porta i li va recordar la imatge d'una Blancaneus moderna esperant el petó del príncep blau. El seu semblant, però, era mancat d'esperança: la galta esquerra mostrava evidents signes de violència. Aquell rostre havia deixat de somriure feia temps i no podria fer-ho mai més.

Llavors va veure un armari vell i al seu jo petit se li va encongir l'estómac. De roure, dues portes amb relleus, un calaix a la part inferior, farratges i pany de metall. Gairebé idèntic al que hi havia hagut a l'habitació dels pares. Allà on el pare l'havia tancat amb clau cada cop que el castigava. Aquell cau de por on havia compartit llargues estones de fosc i olor de naftalina amb abrics i caps de sabates. Allà des d'on havia sentit com la mare es revoltava contra el seu marit sense mai reeixir-ne.

Va obrir l'armari i, per un segon, li va semblar veure un marrec amb pantalons curts, assegut a la fosc, amb llàgrimes al rostre. Es va girar cap a la víctima i es va ajupir per mirar-la des de l'alçada d'un nen. Al fons de la retina, per un instant només, va veure la mare inconscient estirada sobre el llit. I va descartar definitivament la teoria d'un lladre homicida.

La comitiva judicial va omplir la cambra. En Balasch va posar mala cara en veure el jutge Peláez, un tipus amb molt de sentit comú, però un autèntic os dur a l'hora d'aprovar ordres de registre o escoltes. El seguia en Ximo Boronat, el doctor forense, amb qui feia ja temps que tenia una relació molt propera a l'amistat.

La sergent els va posar al dia mentre el secretari del jutge prenia notes febrilment. Quan el jutge ho va autoritzar, van recular fins a un racó per tal de deixar treballar el forense. En Balasch va agrair mentalment la delicadesa extrema amb què en Ximo remenava la part posterior del cap de la Verònica. En canvi, tota la resta

del que veia el deixava simpàticament preocupat. D'una banda, la posició inclinada d'en Ximo feia que les ulleres li llisquessin nas avall fet que l'obligava a pujar la barbeta per tal que no li caiguessin de nou; de l'altra, el dubtós gust per combinar la roba del doctor: pantalons de pana marrons, armilla de punt de rombes petits i camisa de màniga curta.

—El crim s'ha comès eixa vesprada, màxim fa tres hores —va dictaminar—. Té un cop fort a la cara, traumatisme a la part posterior del crani i jo diria que dues vèrtebres del coll trencades.

En Balasch va visualitzar un home colpejant el rostre de la Verònica, com ella perdia l'equilibri i fins i tot li va semblar sentir la fractura de les cervicals. Un petit calfred li va resseguir l'esquena en veure el rostre de la seva mare en comptes del de la Verònica.

—La van colpejar, va caure i es va trencar el coll —va dir en Balasch assenyalant una taca de sang a la tauleta de nit.

—I com ha acabat sobre el llit? L'han mogut? —va afirmar més que demanar la sergent.

—A més d'açò —va dir en Ximo, que estava observant la part interior de l'orella esquerra—, ací hi ha sang que no me sembla que pugui venir de la ferida del clatell.

La mirada d'en Balasch demanava sense haver de dir res.

—Vos podré dir més coses...

—Quan n'hagis fet l'autòpsia —va completar en Balasch, intentant fer broma per espolsar-se el neguit.

—Demà a les 11 —va informar en Ximo.

Van repassar amb el jutge la llista d'accions a realitzar: entrevistar els veïns, comprovar la coartada d'en Tort, visitar la direcció del DNI, i processar el retrat robot, el telèfon mòbil, la llibreta, el gerro trencat i la sang de l'orella.

Abans de marxar, en Balasch va dedicar una darrera mirada a la víctima. Hauria d'anar a visitar la mare tant bont punt pogués.